

**Ο ΟΜΟΤΙΜΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΩΣ ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΩΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΖΩΗΣ**

Στέφανου Χρ. Κουμαρόπουλου
Δρ. Θεολογίας

Η γνωριμία μου με τον Καθηγητή

Τον σεβαστό και αγαπητό Καθηγητή μας, τον γνώρισα στη Θεολογική Σχολή όταν ήμουν πρωτοετής φοιτητής κάπου γύρω στο 1981. Υπηρετούσε, τότε, για κάποιες ώρες ως Επιμελητής Βιβλιοθήκης. Όσες φορές τον συναντούσα στην Βιβλιοθήκη της Σχολής διαπίστωνα ότι ήταν (και έτσι είναι πάντα για μας που τον ξέρουμε) ένας ευγενής κύριος, χαμογελαστός, ευπροσήγορος και με χιούμορ. Ιδιαίτερη εντύπωση μου είχε κάνει η στάση σεβασμού και υποδοχής του άλλου είτε ήταν καθηγητής είτε υπάλληλος είτε φοιτητής. Τον πλησίασα και με κατηύθυνε με υπομονή και συστηματικό τρόπο στην αναζήτηση μου για κάποια βιβλιογραφία.

Η επόμενη συνάντησή μας ήταν στο Άγιο Όρος, στην Παναγούδα έξω από το κελί του Αγίου Γέροντα Παϊσίου. Εντυπωσιάστηκα ακόμη περισσότερο. Ένας Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής να συμβουλευέται και να συζητά με έναν Γέροντα.

Όταν, λοιπόν, χρειάστηκα (στη διάρκεια του δευτέρου έτους) μία συμβουλή για κάποιο θέμα θέλησα να τον απασχολήσω και εκείνος με άκουσε με υπομονή. Στο πρόσωπό του είχα ανακαλύψει τον σύμβουλό μου (και όπως θα αναδεικνυόταν για τα επόμενα 40 χρόνια) και Δάσκαλο ζωής. Φυσικά δεν ήμουν ο μόνος...

Στο τρίτο έτος μας δίδασκε το (επιλεγόμενο για μας του Τμήματος Θεολογίας) μάθημα της Ποιμαντικής Ψυχολογίας μαζί με τον μακαριστό Καθηγητή Ιωάννη Κορναράκη. Στο μάθημα αυτό διδαχθήκαμε εμείς οι Θεολόγοι ότι οι Επιστήμες της Θεολογίας και της

Ψυχολογίας δεν είναι ανταγωνιστικές ούτε εχθροί, όπως λάθος πίστευαν κάποιοι. Οι δύο αυτοί Καθηγητές με πρώτον τον μακαριστό Ιωάννη Κορναράκη, όπως έχει δηλώσει κι ο ίδιος ο κ. Σταυρόπουλος, είχαν προσπαθήσει να προσεγγίσουν κείμενα της πίστεως μας με την βοήθεια της Ψυχολογίας.

Η συμβολή του στη Συμβουλευτική Ποιμαντική

Η Συμβουλευτική Ποιμαντική, σύμφωνα με τον τιμώμενο, είναι ένας κλάδος της Ποιμαντικής Θεολογίας. Προϋποθέτει την Ποιμαντική Ψυχολογία, η οποία σε μία αμφίδρομη κίνηση αναλαμβάνει ένα διάλογο διαρκείας με τις ψυχολογικές επιστήμες, για τυχόν βοήθεια εκ μέρους τους στη διαποίμανση του συγχρόνου ανθρώπου και ιδιαίτερα την αντιμετώπιση θεμάτων ψυχικής υγείας¹. Παράλληλα συμβάλλει και στον εμπλουτισμό των ψυχολογικών επιστημών με στοιχεία που προκύπτουν από την μακρά ιστορία και εμπειρία της Εκκλησίας.

Η Συμβουλευτική Ποιμαντική είναι η συμβουλευτική που προσφέρεται στα πλαίσια της Εκκλησίας από κληρικούς, μοναχούς και μοναχές αλλά και από λαϊκούς άνδρες και γυναίκες (όπως θεολόγους, κατηχητές κ.α.)², που έχει σκοπό να φανερώσει την εικόνα

¹ Για τη συνεργασία και το διάλογο Ποιμαντικής και Θεολογίας με τους φορείς ψυχικής υγείας βλ. Α.Μ. Σταυρόπουλου, [Συμβουλευτική Ποιμαντική και Εξομολογητική, Διδακτικές σημειώσεις](#), Αθήνα 2001 και 2003, σ. 77- 117. Επίσης βλ. του ιδίου [Κλινική και θεραπευτική ποιμαντική θεολογία στη σχέση της με την ψυχοπαθολογία και την ψυχοθεραπεία](#), δημοσιευμένο στην Επιστημονική Επετηρίδα της Θεολογικής Σχολής Αθηνών στον τόμο ΛΔ', Αθήνα 2000 σ. 219-243. Και του ιδίου [Ο εξομολόγος και η αντιμετώπιση προβλημάτων ψυχικής υγείας](#), άρθρο στο περιοδικό Εφημέριος, Ιούλιος 2000, σ. 19-21 και Αύγουστος σ. 18-21.

² Στο πόνημά του «[Ορθόδοξη Συμβουλευτική Ποιμαντική](#)», που κυκλοφορήθηκε από τις Εκδόσεις Αρμός το 2012, αντιπροσωπεύεται ένα πολύ μεγάλο μέρος από τη συμβολή του τιμωμένου στο χώρο της Συμβουλευτικής Ποιμαντικής. Επίσης του ιδίου [Εισαγωγή στην Ορθόδοξη Συμβουλευτική Ποιμαντική](#), Εκκλησιαστικών

του Θεού, μέσα στη ζωή των πιστών. Ο ρόλος του ποιμαντικού συμβούλου είναι να προτείνει τον τρόπο ζωής της Ορθοδόξου πνευματικής ζωής.

Η υπακοή στον ποιμαντικό σύμβουλο δεν πρέπει να είναι άκριτη. Θυμάμαι, από τότε που ήμουν φοιτητής, που μας δίδασκε ο τιμώμενος ένα περιστατικό από το Γεροντικό, το οποίο οδηγούσε στο συμπέρασμα ότι πρέπει να εμπιστεύεται κάποιος για συμβουλευτική τους έμπειρους και με διάκριση πνευματικούς οδηγούς. Αναδείκνυε έτσι και την ευθύνη του συμβουλευόμενου στην εκ μέρους του σωστή εκλογή συμβούλου³.

Με την βοήθεια του ποιμαντικού συμβούλου συντελείται η εκούσια αλλαγή των σκέψεων, των συναισθημάτων και των ενεργειών του συμβουλευόμενου. Δηλαδή η διόρθωση των λογισμών όπως την ονομάζουν οι Πατέρες, των «γνωσιών» όπως τις ονομάζουν οι σύγχρονοι ψυχολόγοι.

Στα μαθήματά του της Συμβουλευτικής Ποιμαντικής ο Καθηγητής μας μιλούσε για παραδείγματα συμβουλευτικής από τους Αγίους, το Γεροντικό, τους σύγχρονους τότε Γέροντες όπως τον Άγιο Πορφύριο⁴, τον Άγιο Παΐσιο, τον Άγιο Ιάκωβο Τσαλίκη, τον Άγιο Αμφιλόχιο της Πάτμου και άλλους πολλούς. Ο ίδιος θεωρούσε τους διακριτικούς και φωτισμένους πνευματικούς οδηγούς δώρα του Θεού. Μας είχε εμπιστευτεί μάλιστα ότι το μεγαλύτερο δώρο του Θεού στη ζωή του ήταν η γνωριμία του με τον Άγιο Γέροντα Πορφύριο.

και Μορφωτικόν Ίδρυμα Ιωάννου και Εριέττης Γρηγοριάδου: Σειρά Μορφωτική αρ. 2, Αθήνα 1985, 112 σ.

³ Α.Μ. Σταυρόπουλου, [Συμβουλευτική Ποιμαντική και Εξομολογητική. Διδακτικές σημειώσεις](#), Αθήνα 2001 και 2003, σ. 92- 93.

⁴ Ο τιμώμενος έχει γράψει για τον Άγιο Πορφύριο, τον πνευματικό του, δύο άρθρα [Η βασιλική δρυς \(μνήμη Γέροντος Πορφυρίου\)](#), Εφημέριος 1991, σ. 376-378. και [Ιχνηλασία γερόντων \(με αφορμή την επιστολή του Γέροντος Πορφυρίου προς τα πνευματικά του παιδιά\)](#), Εφημέριος 1995 σ. 40-41.

Το βιβλίο μάλιστα του Ομοτίμου Καθηγητού κ. Σταυρόπουλου με τίτλο *Ορθόδοξη Συμβουλευτική Ποιμαντική*⁵ αφιερώνεται στον Άγιο Γέροντα Πορφύριο, όπου ο τιμώμενος τον χαρακτηρίζει ως «*φωτεινό ορόσημο της Συμβουλευτικής Ποιμαντικής, μιας πνευματικής γεωγραφίας, των νεωτέρων χρόνων*». Ευτύχησαν μαζί με τη σύζυγό του Ελένη (για αρκετά χρόνια) να έχουν την πνευματική καθοδήγηση του Αγίου. Μάλιστα μαζί με την αφιέρωση (στην αρχή του βιβλίου) του απευθύνει και το παρακάτω ποίημα, το οποίο με ουσιαστικό τρόπο απεικονίζει αυτό που βίωσε ο ίδιος στη συμβουλευτική ποιμαντική σχέση του με τον Άγιο Γέροντα:

*«Καλέ μου Γέροντα, εὐχήσου ὅπως τότε
πὸν εὐχόσουν καὶ μᾶς σταύρωνες.
Ἡ δέησή σου ξέχυνε πάνω μας
κρουνοὺς χάριτος καὶ μᾶς ἐλευθέρωνε
ἀπὸ δεσμὰ πὸν μᾶς κρατοῦσαν
σφικτὰ δεμένους κι ἀκίνητους.
Τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια, λεύτερα τότε,
κινοῦνταν στὰ τέσσερα σημεία
τοῦ ὀρίζοντα, κι ὁ λόγος σου
κάρτα πολλαπλῶν διαδρομῶν
μᾶς ἐπιβίβαζε ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων
σὲ πορθμεῖα γόνιμων γραμμῶν».*

Για την ανακάλυψη και άλλων σύγχρονων μορφών γερόντων και συμβούλων είχε ξεκινήσει, ο τιμώμενος, από το 1983 μια έρευνα που την ονόμαζε *Πνευματική Γεωγραφία*⁶. Η έρευνα αυτή είχε σκοπό να καταγράψει μαρτυρίες και εμπειρίες για τις συμβουλευτικές

⁵ Εκδόσεις Αρμός, Αθήνα 2012, 280 σ. Η αφιέρωση και το ποίημα περιλαμβάνονται στη σελίδα 9.

⁶ [Πανεπιστήμιο και Ζωή. Έρευνα πνευματικής γεωγραφίας](#), Περ. Εφημέριος 1985 σ. 56-58.

μεθόδους και πρακτικές αυτών των μορφών, οι οποίοι υπήρξαν κληρικοί θα μπορούσαν όμως να είναι μοναχοί-ές ή και σπανιότερα λαϊκοί.

Η μέριμνα του για την ψυχική υγεία

Ανάμεσα στα ακαδημαϊκά του καθήκοντα ποτέ δεν λησμονούσε και τις ανάγκες των φοιτητών, τους οποίους τους έβλεπε σαν παιδιά του. Είχε μέριμνα για τις ανάγκες τους. Για την προστασία της ψυχικής υγείας των φοιτητών της Θεολογικής Σχολής φρόντισε να ιδρυθεί Γραφείο Συμβουλευτικής⁷ υπό την εποπτεία του.

Το Γραφείο με προσωπικές του προσπάθειες στελεχώθηκε για αρκετά χρόνια με Κοινωνική Λειτουργό την μακαριστή πλέον Ευτυχία Γιαννουλάκη. Περιστασιακά και για λίγο καιρό συνέδραμε, στο Γραφείο Συμβουλευτικής⁸, σε ενημερωτικές συναντήσεις φοιτητών και ο μακαριστός πλέον π. Αδαμάντιος Αυγουστίδης.

Θα πρέπει εδώ να μνημονεύσουμε την σημαντική υποστήριξη του στο Πρόγραμμα **Ποιμαντική Πράξη και Ψυχική Υγεία**⁹, που ήταν αποτέλεσμα συνεργασίας της Θεολογικής Σχολής με Υπεύθυνο τον τότε Καθηγητή της Ποιμαντικής κ. Σταυρόπουλο (εκ μέρους του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας) και της Ιατρικής Σχολής με Υπεύθυνο τον Καθηγητή Ψυχιατρικής κ. Γεώργιο Χριστοδούλου. Το Πρόγραμμα ανέλαβε να υλοποιήσει ο π. Αδαμάντιος Αυγουστίδης.

⁷ [Γραφείο Συμβουλευτικής της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών](#) (σε συνεργασία με π. Αδαμάντιο Αυγουστίδη), Περ. Εφημέριος 2002 τεύχος 1, σ. 19-22.

⁸ Το Κέντρο αυτό είχε συνεργασία και με τα άλλα Συμβουλευτικά Κέντρα Φοιτητών των Πανεπιστημιακών Σχολών, όπως το Εργαστήριο Ψυχολογικής Συμβουλευτικής Φοιτητών της Φιλοσοφικής Σχολής Αθηνών.

⁹ Βλ. εισήγηση στο Πρόγραμμα του Α.Μ. Σταυρόπουλου [Ο εξομολόγος και η αντιμετώπιση προβλημάτων ψυχικής υγείας](#), Δημοσιεύτηκε και ως άρθρο στο περιοδικό Εφημέριος, Ιούλιος 2000, σ. 19-21 και Αύγουστος σ. 18-21.

Έλαβε χώρα στον Άγιο Χαράλαμπο Ιλισίων από τον Φεβρουάριο μέχρι το Δεκέμβριο του 2000.

Απευθυνόταν σε Ιερείς Εξομολόγους της Αττικής και Θεολόγους, (κυρίως μεταπτυχιακούς φοιτητές), με σκοπό την ευαισθητοποίησή τους σε θέματα Ψυχικής Υγείας. Συνέβη τότε κάποιιοι δημόσια να εκφράσουν τις αντιρρήσεις τους, για τον φόβο «ψυχιατρικοποίησης του ποιμαντικού έργου». Τότε ο μακαριστός Αρχιεπίσκοπος Αθηνών κ. Χριστόδουλος, σε μία συνέντευξή του είχε εκφράσει την πλήρη στήριξη και εμπιστοσύνη του στο Πρόγραμμα λέγοντας χαρακτηριστικά ότι είναι «εγγύηση για μας που γίνεται με την επίβλεψη του Καθηγητή κ. Αλέξανδρου Σταυρόπουλου και της Θεολογικής μας Σχολής»¹⁰.

Σοφός ποιμαντικός σύμβουλος και Δάσκαλος ζωής

6

Για όλους εμάς που τον ζήσαμε ή και τον ζούμε από κοντά, τους συνεργάτες του, τους φοιτητές (προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς) υπήρξε και εξακολουθεί να είναι ένας **σοφός ποιμαντικός σύμβουλος και Δάσκαλος ζωής**. Έχει έγνοια για όλους μας, μας αγαπάει και προσεύχεται για μας. Μας καθοδηγεί με τον πατρικό τρόπο του και με μια αρχοντιά που σε αφήνει ελεύθερο και δεν σε υποδουλώνει¹¹.

Με το παράδειγμά του μας εμπνέει να προσφέρουμε στην Εκκλησία, όπως εκείνος ανιδιοτελώς μέχρι και τώρα κάνει. Η προσφορά του προς την Εκκλησία περιλαμβάνει την αρθρογραφία του (για 25 χρόνια στο Περιοδικό «Εφημέριος») και την συμμετοχή του στις

¹⁰ Συνέντευξη του Μακαριστού Αρχιεπισκόπου Χριστοδούλου στο Ραδιόφωνο της Εκκλησίας της Ελλάδος, Φεβρουάριος του 2000.

¹¹ Η στάση αυτή μας θυμίζει το παράδειγμα του στοργικού πατέρα της Παραβολής του Ασώτου.

Συνοδικές Επιτροπές, σε Συνέδρια, Ημερίδες κ.α. Σε αυτή την ανάγκη προσφοράς ενέταξε και το πνευματικό του παιδί την ιστοσελίδα **Διαποίμανση** (www.diapoimansi.gr), που είναι καρπός της έγνοιας του και της αγάπης του για την Εκκλησία, την Θεολογία και την Ποιμαντική. Για την ιστοσελίδα αυτή θα μας μιλήσει στη συνέχεια ο εκλεκτός συνάδελφος και φίλος κ. Γεώργιος Σκλίας, που είναι και ο Υπεύθυνος του ιστότοπου Διαποίμανση.

Θεολόγος με ψυχή, όπως συνήθιζε να τον ονομάζει ένα παλαιό στέλεχος της Πανελληνίου Ενώσεως Θεολόγων (ΠΕΘ) ο κ. Αντώνιος Κουκουνάρης. Μας δίδαξε να αγαπούμε και να συγχωρούμε τους συνανθρώπους μας ακόμη και όταν μας απογοητεύουν. Πάντα να εστιάζουμε στα θετικά τους και να τους δίνουμε ευκαιρίες. Μάθαμε πολλά από την ευγένεια του: Πώς να φερόμαστε σε εχθρούς και φίλους, σε ανώτερους και κατώτερους μας. Κυρίως όμως στους συνανθρώπους μας που μας έχουν ανάγκη.

Χαρακτηριστικό του γνώρισμά του είναι η διαρκής αστείρευτη δημιουργικότητα. Η έγνοια του είναι πάντα προσανατολισμένη στο επόμενο θεολογικό του άρθρο. Μας εμπνέει πάντα την ελπίδα, διδάσκοντάς μας στην πράξη την Ποιμαντική της Ελπίδας, (που είναι το τελευταίο εκδοθέν πόνημά του, με συλλογή άρθρων του). Τόσα χρόνια, που τον γνωρίζουμε, τον συναντάμε πάντα ελπιδοφόρο, χαμογελαστό και αισιόδοξο. Να εστιάζει με έγνοια σε μας και τα προβλήματά μας, δίνοντάς μας κουράγιο, ακόμη κι όταν ο ίδιος αντιμετωπίζει μεγαλύτερα προβλήματα από μας.

Επιμένει να τονίζει την σημασία της υγιούς σχέσης συμβούλου συμβουλευόμενου, ποιμένα πιστού, καθηγητή-μαθητή. Σε μας που κάναμε μεταπτυχιακά κοντά του, μας συμβούλευε να μελετούμε πάντα τόσο τις ψυχολογικές περιγραφές όσο και τις σύγχρονες κοινωνικές έρευνες, για να είμαστε πιο αποτελεσματικοί.

Μας έλεγε ότι μας είναι αναγκαίες, αυτές οι γνώσεις, για να γνωρίσουμε καλύτερα τον σημερινό πιστό, τον συμβουλευόμενο και τον μαθητή. Παρότρυνε, όλους, να είμαστε δίπλα στους μαθητές (ή στους ποιμαιομένους για τους ιερείς), όχι ως αυθεντίες-γκουρού αλλά ως διάκονοι και συνοδοιπόροι τους στο δρόμο για τον Ουρανό, δηλαδή ποιμαντικοί σύμβουλοι.

Αυτήν την δυναμική σχέση με τον άλλο μας την δίδαξε σε ένα μάθημα που με ευγνωμοσύνη φέρνω στην μνήμη μου. Την στάση φιλοξενίας¹², την «τέχνη της αγάπης»¹³ της ερήμου, που διδαχθήκαμε μέσα από την ανάλυση κειμένου του Αγίου Ισαάκ του Σύρου. Η στάση αυτή φωτιζόταν μέσα από την σύγχρονη συμβουλευτική του Ρότζερς, εκπροσώπου της ουμανιστικής ψυχολογίας, που μίλαγε και αυτός για την στάση υποδοχής και αποδοχής του συμβουλευόμενου.

Την στάση αυτή φιλοξενίας και αγάπης είχαμε πολλές ευκαιρίες να ζήσουμε όσοι υπήρξαμε φοιτητές του. Μας έκανε να νιώθουμε σαν παιδιά του. Διέθετε χρόνο για να μας γνωρίσει και είχε γνήσιο ενδιαφέρον για μας. Δεν ήταν ο απόμακρος ακαδημαϊκός δάσκαλος, του αμφιθεάτρου. Μας καλούσε και μας φίλευε αβραμιαία στο ιδιότυπο «αρχονταρίκι» του στη Θεολογική Σχολή, με αφορμή γιορτές της Εκκλησίας μας ή και την πρωτοχρονιάτικη πίτα.

Ακόμη και τώρα μετά από τόσο χρόνια είναι δίπλα στους φοιτητές του στις χαρές και στις επιτυχίες τους, στις δυσκολίες αλλά και στις λύπες τους.

Από τους λίγους καθηγητές μας που πήγαινε και πηγαίνει σε γάμους φοιτητών του ή άλλες εκδηλώσεις τους. Ακόμη και πρόσφατα στην κηδεία κάποιου συμφοιτητή μας, με χρόνια ασθένεια και σοβαρά

¹² [Η στάση φιλοξενίας](#), Περ. Εφημέριος 1984, σ. 200-202.

¹³ [Η τέχνη της αγάπης](#), Περ. Εφημέριος 1984 σ. 232-234 , 248-249 , 264-265.

προβλήματα ψυχικής υγείας, που για χρόνια με περισσή υπομονή και αγάπη τον στήριζε.

Πάντα μας δίδασκε ως μέλισσες να αξιοποιούμε κάθε μορφή τέχνης και τεχνολογίας στην Ποιμαντική και στην Συμβουλευτική Ποιμαντική, πράγμα που αξιοποιούσε ο ίδιος τόσο στην διδασκαλία του όσο και στα κείμενά του. Είναι ένας λάτρης της τέχνης και για αυτό μας δίδαξε την αγάπη για κάθε μορφή τέχνης. Μας πήγαινε σε Εκθέσεις ζωγραφικής από φοιτητές ακόμη και σε θεατρικές παραστάσεις. Με τη διδασκαλία του και την αρθρογραφία του μας έδειχνε τον τρόπο αξιοποίησης της λογοτεχνίας, της τεχνολογίας, της εικόνας, της φωτογραφίας, της πληροφορικής και των νέων τεχνολογιών στον ποιμαντικό και συμβουλευτικό έργο. Ιδιαίτερα μας μιλούσε για την αξιοποίηση της τέχνης στη συμβουλευτική. Άλλωστε όπως έλεγε και ο Γέροντας Πορφύριος «*Η ψυχή του χριστιανού πρέπει να είναι λεπτή, να είναι ευαίσθητη... Οποιος θέλει να γίνει χριστιανός, πρέπει πρώτα να γίνει ποιητής*»¹⁴.

Ο τιμώμενος σήμερα, Ομότιμος Καθηγητής μας κ. Σταυρόπουλος, μας δίδαξε έργω και λόγω την Συμβουλευτική Ποιμαντική, που σκοπό να συμβουλευσει με ορθόδοξο τρόπο τον σύγχρονο άνθρωπο. Να του προτείνει τρόπους για την υπέρβαση με πνευματικά μέσα των αδιεξόδων και του χάους που αντιμετωπίζει¹⁵.

Να προσφέρει αυτά που πιο πολύ έχουν ανάγκη σήμερα οι άνθρωποι: **Το νόημα ζωής της Ορθόδοξης Πίστεώς μας, την αγάπη και την ελευθερία «εν Χριστώ Ιησού».**

¹⁴ Αγίου Πορφύριου Καυσοκαλυβίτου, *Ο Χριστός είναι τον πάν*, Ι. Μονή Χρυσοπηγής, Χανιά 2015.

¹⁵ Α. Μ. Σταυρόπουλου, [Προσωπικά και πνευματικά μέσα για τη δημιουργική αντιμετώπιση του χάους, Από το χάος στο πρόσωπο, εν Πνεύματι Αγίω](#), στον τόμο Αξίες και Πολιτισμός, τιμητικό αφιέρωμα εις Ευάγγελον Θεοδώρου, Εκδ. «Τήνος», Αθήνα, σ. 65-83 και σε ανάπτυπο 20 σ. Επίσης στου ιδίου *Ορθόδοξη Συμβουλευτική Ποιμαντική*, Εκδ. Αρμός, Αθήνα 2012, σ. 49-70.

Ο Καθηγητής μας είχε και έχει ένα όραμα για μία Ορθόδοξη Εκκλησία, μία Ενορία και ένα Σχολείο, που να λειτουργεί σαν *ζωγραφιά του Παραδείσου*. Ως καλλιτέχνες ψυχών Ιερείς και Θεολόγοι, δηλαδή ως πνευματικοί σύμβουλοι *να οδηγούν τους συγχρόνους τους στην ομορφιά, στον φιλοκαλικό άνθρωπο*. Αυτό που πολύ πετυχημένα ονομάζει ο ίδιος *βιοκαλική μεταμόρφωση*¹⁶.

Τελειώνοντας, για πολλούς παλαιούς φοιτητές του Θεολόγου και κληρικούς σήμερα (ιερείς και Αρχιερείς) ο τιμώμενος Ομότιμος Καθηγητής κ. Αλέξανδρος Σταυρόπουλος είναι (με σύγχρονους όρους) ένας «influencer» της ποιμαντικής θεολογίας και της συμβουλευτικής ποιμαντικής. Ένας εμπνευσμένος ακαδημαϊκός δάσκαλος, που ενέπνεε και εμπνέει. Σοφός ποιμαντικός σύμβουλος και Δάσκαλος ζωής. Ένας Θεολόγος πρότυπο.

¹⁶ Α. Μ. Σταυρόπουλου, [Ο Φιλοκαλικός άνθρωπος, Μία ορθόδοξη πρόταση ζωής](#), περ. «Κοινωνία» έτος ΜΒ', τεύχος 2, Απριλίου – Ιουλίου, σ. 141-151. Περιελήφθη επίσης στο βιβλίο του ιδίου *Ορθόδοξη Συμβουλευτική Ποιμαντική*, Εκδ. Αρμός, Αθήνα 2012, σ. 33-47.